

N:o 320.

Af Herr **C. J. Grafström**: *Angående införande af det s. k. civil-äktenskapet.*

Äktenskapet kan betraktas dels ur en sedlig, dels ur en rent juridisk synpunkt. Dess sedliga ändamål är tvåfaldigt, slägtets fortplantning och båda makarnes förening till en gemensam personlighet. Lifsprincipen i detta gemensamma lif är den äktenskapliga kärleken.

Det juridiska momentet i äktenskapet visar sig redan vid föreningens uppkomst deri, att förbindelsen måste utgöra en å ömse sidor frivilligt ingången öfverenskommelse. Men då vidare äktenskapets ändamål är makarnes sammansmältning till en högre enhet och för detta ändamål egendoms-gemensamhet icke är något väsendtligt, så borde före förbindelsens ingående makarnes egendomsförhållanden alltid genom öfverenskommelse ordnas; ty detta förhållande kan aldrig af lagen på förhand med rättvisa bestämmas, utan måste i hvarje särskildt fall på särskildt sätt ordnas.

Man har hitintills nästan uteslutande fäst vid äktenskapets sedliga ändamål med förbiseende af det juridiska. Väl kan äktenskapsförord mellan makar upprättas, men som lagen uttryckligen stadgar, att sådant ej må göras om annat än makarnes giftorätt, så får det ej innehålla, att endera skall vara fri från boets gemensamma gäld; hvaraf följer, att mannen kan genom ett slösaktigt lefnadssätt ådraga boet skulder, som hustrun ej kan undgå att med sin egendom betala och hvarigenom således hennes egendom kan af mannen förspillas. Då det nu, såsom ofvan är visadt, är nödvändigt att i hvarje särskildt fall makarnes egendomsförhållanden på särskildt sätt ordnas, så bör äktenskapet ingås inför civil myndighet.

Att äktenskapet ingås inför presten är äfven derföre olämpligt, att lagen stadgar en mängd förbud för vissa närskylda eller besvägrade personer att med hvarandra ingå äktenskap, till pröfning af hvilka stadganden fordras en lagkunskap, som ej kan förutsättas hos prester. Härtill kommer, att många, som ogilla kyrkans dogmer, endast motvilligt underkasta sig den kyrkliga vigseln, hvilket förhållande torde bidra till förökandet af det klandervärda konkubinaten. Vore det i lag stadgad, att lagligt äktenskap skall ingås in-

för civil myndighet med rättighet för dem, som så åstundade, att dertill foga den religiösa akt, som kallas vigsel, så erhöles denna sednare handling en större betydelse, emedan man då kunde antaga, att den begärdes till följd af hjertats behof och ej såsom en tom, i lag påbuden ceremoni.

Då jag emellertid inser, att det ännu är för tidigt att föreslå upphävande af lagens stadgande om makars egendomsgemensamhet, men det icke desto mindre just för att fästa vigtet vid det hitintills förbisedda juridiska momentet i äktenskapet kunde vara gagneligt, att äktenskapet inginges inför civil myndighet, föreslår jag att under det kyrkolagens stadgande af vigsel bibehålles för dem, som önska sig deraf begagna, en författning af denna lydelse må utfärdas:

Äktenskap må i vittnens närvaro ingås inför magistrat i stad eller inför länsman å landet. Magistrat eller länsman åligge dervid i afseende på mannens och kvinnans ledighet till äktenskap den tillsyn, som enligt lag tillkommer prest, den der vigsel förrätta skall. Magistrat eller länsman affordre så väl mannen som kvinnan deras frivilliga ja och samtycke till giftermålet och varde de derpå för äkta makar förklarade. Hvad sålunda förekommit, skall i protokoll upptagas; och vare det, om äktenskapet är inför länsman ingånget, jemväl af vittnen bestyrkt. Det giftermål vare lika giltigt, som vore äktenskapet med vigsel fullkomnadt. Magistrat och länsman åligge att inför dem avslutade äktenskap hos vederbörande presterskap anmäla, på sätt om anmälan af vigsel för vigselförrättare stadgadt är.

Och får jag vördsamt anhålla, att Lag-Utskottet, till hvilket, såsom jag förmodar, denna motion kommer att remitteras, för så vidt motionens syfte för öfrigt gillas, må ega göra de förändringar i den föreslagna ordalydelsen som kunna anses nödiga.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 28 Januari 1869.

Carl J. Grafström.
